

Bb 2017/81

Verzoek tot oproeping van een bava bij AkzoNobel door Elliott c.s.

Mr. H.J. de Kloe, datum 26-10-2017

Datum	26-10-2017
Auteur	Mr. H.J. de Kloe ^[1]
JCDI	JCDI:ADS26782:1
Vakgebied(en)	Ondernemingsrecht / Economische ordening
Wetgeving	Ondernemingsrecht / Rechtspersonenrecht art. 2:111 BW; art. 2:110 BW

In deze bijdrage bespreekt de auteur de beschikking van de voorzieningenrechter van de Rechtbank Amsterdam van 10 augustus 2017 (ECLI:NL:RBAMS:2017:5845). Onder andere wordt ingegaan op de ontvankelijkheid van Elliott c.s. en het vereiste van het hebben van een redelijk belang in de zin van art. 2:111 BW.

1. Inleiding

Deze bijdrage gaat over het verzoek dat Elliott c.s. gedaan hebben bij de voorzieningenrechter tot het houden van een bava bij AkzoNobel met als agendapunt ontslag van Burgmans als lid en voorzitter van de RvC. Eerst worden de feiten en de beslissing van de voorzieningenrechter besproken, waarna commentaar gegeven wordt op de uitspraak. In het commentaar wordt in paragraaf vier eerst ingegaan op de overweging van de voorzieningenrechter dat de groep die het verzoek tot het houden van een bava doet aan de voorzieningenrechter niet dezelfde samenstelling hoeft te hebben als de groep die het verzoek heeft gedaan aan het bestuur en de RvC. Daarna wordt ingegaan op de overweging dat Elliott c.s. niet opnieuw een verzoek moeten doen aan het bestuur en de RvC voordat zij een procedure aanhangig kunnen maken bij de voorzieningenrechter. Vervolgens wordt de verhouding tussen de enquêteprocedure en de procedure op grond van art. 2:110 en 2:111 BW besproken en tot slot wordt ingegaan op het vereiste van het hebben van een redelijk belang in de zin van art. 2:111 BW. In het commentaar wordt niet ingegaan op de vraag of een eventueel ontslag van Burgmans terecht zou zijn. Ook wordt geen antwoord gegeven op de vraag of de wijze van handelen van (een activistische aandeelhouder zoals) Elliott wenselijk is.

2. Feiten

Op 10 april 2017 heeft Elliott, mede namens andere aandeelhouders, het bestuur en de RvC van Akzo verzocht om binnen acht weken een bava bijeen te roepen met als agendapunt het ontslag van Burgmans als lid en voorzitter van de RvC. Het bestuur en de RvC hebben op 22 april 2017 besloten dit verzoek af te wijzen. Daarop hebben Elliott en The Liverpool op 9 mei 2017 een verzoek ingediend bij de OK tot het gelasten van een enquête bij AkzoNobel en het treffen van een voorlopige voorziening.^[2] Het verzoek tot het treffen van een voorlopige voorziening betreft primair (onder andere) het bevelen van AkzoNobel tot het bijeenroepen van een bava, met als agendapunt het ontslag van Burgmans. Naar de mening van verzoekers zijn er gegronde redenen om te twifelen aan een juist beleid of juiste gang van zaken bij AkzoNobel, omdat AkzoNobel - naar

de mening van verzoekers ten onrechte - herhaaldelijk voorstellen van PPG tot het uitbrengen van een openbaar bod op alle aandelen van AkzoNobel heeft afgewezen, althans niet in onderhandeling is getreden met PPG over de voorstellen. Omdat nog geen onderzoek is gelast, kan op grond van art. 2:349a lid 3 BW alleen een voorlopige voorziening worden getroffen als er naar het voorlopig oordeel van de OK gegronde redenen zijn om aan een juist beleid of juiste gang van zaken te twijfelen. Naar het voorlopig oordeel van de OK zijn die gegronde redenen er niet, waarmee het verzoek tot het treffen van voorlopige voorzieningen wordt afgewezen (r.o. 3.28). Wel overweegt de OK dat AkzoNobel het onbegrip onder de aandeelhouders over het afwijzen van de voorstellen niet kan negeren. Het bestuur en de RvC moeten zich beraden op de wijze waarop de verstandhouding met de aandeelhouders genormaliseerd kan worden (r.o. 3.35). Daarnaast geeft de OK de aandeelhouders mee dat zij op grond van art. 2:110 en 2:111 BW het initiatief kunnen nemen tot het oproepen van een algemene vergadering (r.o. 3.36).

De beschikking van de rechtbank is het directe vervolg op de uitspraak van de OK. AkzoNobel heeft de overweging van de OK met enige vertraging ter harte genomen en op 25 juli 2017 een bava uitgeschreven. De bava wordt gehouden op 8 september 2017. Er zit daarmee 45 dagen tussen de oproep en de algemene vergadering. Het ontslag van Burgmans is niet op de agenda geplaatst. Wel betreft een agendapunt het geven van nadere uitleg en discussie over de reactie van AkzoNobel op de voorstellen van PPG. Elliott c.s. kunnen hun agenderingsrecht niet uitoefenen, omdat de vennootschap het agenderingsverzoek niet later dan op de zestigste dag voor de vergadering ontvangen moet hebben (art. 2:114a lid 2 BW). Elliott, York en een aantal andere aandeelhouders (hierna: Elliott c.s.) hebben daarom op 7 juli 2017 de voorzieningenrechter verzocht hen te machtigen tot het bijeenroepen van een algemene vergadering op grond van art. 2:110 en 2:111 BW. Opnieuw is het ontslag van Burgmans een gewenst agendapunt.

Elliott c.s. stellen dat zij voldoen aan de voorwaarden van art. 2:110 en 2:111 BW. Elliott c.s. vertegenwoordigen gezamenlijk meer dan 10% van het geplaatste kapitaal, hebben het bestuur en de RvC van AkzoNobel vooraf schriftelijk verzocht tot bijeenroeping van de algemene vergadering met nauwkeurige opgave van de agendapunten, terwijl het bestuur en de RvC niet hebben voldaan aan het verzoek. Ook hebben Elliott c.s. een redelijk belang in de zin van art. 2:111 lid 1 BW bij het houden van de algemene vergadering. Naar de mening van Elliott c.s. is snel voldaan aan de voorwaarde van het hebben van een redelijk belang. Slechts in uitzonderingsgevallen mag het verzoek op die grond worden afgewezen. Het belang van Elliott c.s. bij de algemene vergadering is erin gelegen dat zij geen vertrouwen meer hebben in Burgmans als lid en voorzitter van de RvC. De prestaties van AkzoNobel vallen tegen en AkzoNobel heeft, onder leiding van Burgmans, ten onrechte geweigerd in overleg te treden met PPG.

AkzoNobel en de RvC (hierna: AkzoNobel) voeren verweer. In de eerste plaats stelt AkzoNobel dat Elliott c.s. niet ontvankelijk zijn in hun verzoek, omdat de groep aandeelhouders die het verzoek tot het houden van een bava heeft gedaan bij het bestuur en de RvC een andere samenstelling heeft dan de groep die het verzoek doet bij de voorzieningenrechter. Ten tweede stelt AkzoNobel zich op het standpunt dat het verzoek bij het bestuur en de RvC onder andere omstandigheden is gedaan en anders is gemotiveerd dan het verzoek bij de voorzieningenrechter. Ten derde stelt AkzoNobel dat de voorzieningenrechter het verzoek moet afwijzen omdat de OK hetzelfde verzoek al heeft afgewezen. Tot slot neemt AkzoNobel het standpunt in dat Elliott c.s. geen redelijk belang hebben bij hun verzoek. Eerst moet verantwoording afgelegd worden over het gevoerde beleid en daarna kan pas bezien worden of dat het ontslag van bestuurders of leden van de RvC tot gevolg moet hebben.

3. Beslissing

Naar het oordeel van de voorzieningenrechter is het niet noodzakelijk dat de groep die het verzoek doet aan het bestuur en de RvC hetzelfde is samengesteld als de groep die het verzoek doet aan de voorzieningenrechter. Van belang is dat de partijen op het moment dat zij het verzoek aan het bestuur en de voorzieningenrechter doen 10% van het geplaatste kapitaal vertegenwoordigen. Ook gewijzigde omstandigheden en een andere motivering zijn in casu geen redenen om Elliott c.s. niet ontvankelijk te verklaren in hun verzoek. Het gewenste agendapunt is gelijk gebleven en er is voldoende samenhang tussen

de genoemde redenen in het verzoek aan het bestuur en de RvC en de genoemde redenen in het verzoek aan de voorzieningenrechter. Als bij iedere verandering een nieuw verzoek aan het bestuur gedaan moet worden, leidt dit tot onwenselijke vertraging.

De voorzieningenrechter acht het gegeven dat de OK het treffen van een voorlopige voorziening tot het houden van een bava heeft geweigerd eveneens geen reden om het verzoek af te wijzen. Het toetsingskader van de OK bij een enquêteverzoek is anders dan het toetsingskader van de voorzieningenrechter op grond van art. 2:110 en 2:111 BW. Tot slot oordeelt de voorzieningenrechter over het redelijk belang van Elliott c.s. bij hun verzoek. De voorzieningenrechter begint met het weergeven van de bevoegdheidsverdeling tussen de verschillende organen. Het bestuur bepaalt de strategie van de vennootschap, de RvC houdt toezicht op het bestuur en bestuur en RvC leggen achteraf verantwoording af over het gevoerde beleid en gehouden toezicht aan de algemene vergadering. Naar het oordeel van de voorzieningenrechter brengt de redelijkheid en billijkheid van art. 2:8 lid 1 BW met zich dat pas een sanctie kan worden verbonden aan een bepaald handelen nadat verantwoording over dat handelen is afgelegd (r.o. 4.7). Tijdens de algemene vergadering van 8 september 2017 wordt verantwoording afgelegd door bestuur en RvC. Pas daarna kan besloten worden over eventuele sancties op de taakuitoefening van bestuur en RvC. Het verzoek van Elliott c.s. is daarom prematuur (r.o. 4.8). Daarnaast hebben Elliott c.s. niet duidelijk gemaakt welk concreet belang zij hebben om alvorens verantwoording is afgelegd een tweede bava bijeen te roepen waarop besloten wordt over het ontslag van Burgmans. De voorzieningenrechter wijst het verzoek van Elliott c.s. af, omdat zij geen redelijk belang hebben bij het houden van de bava.

4. Ontvankelijkheid

4.1 Samenstelling groep verzoekende aandeelhouders

De voorzieningenrechter overweegt dat Elliott c.s. ontvankelijk zijn in hun verzoek, ondanks het feit dat verzoekers op het moment van het doen van het verzoek aan het bestuur en de RvC niet 10% van het geplaatste kapitaal verschaften. De voorzieningenrechter overweegt terecht dat de wet niet als eis stelt dat de groep die het verzoek aan het bestuur en de RvC doet, hetzelfde moet zijn samengesteld als de groep die het machtigingsverzoek doet. Deze overweging sluit aan bij het oordeel van de Hoge Raad ten aanzien van het kenbaar maken van de bezwaren aan het bestuur en de RvC bij het enquêterecht (art. 2:349 lid 1 BW) in de *Bobel*-beschikking.^[3] In de *Bobel*-zaak werd het enquêteverzoek mede gedaan door aandeelhouders die niet tevoren hun bezwaren kenbaar hadden gemaakt. De Hoge Raad overwoog dat de strekking van art. 2:349 lid 1 BW is dat 'voor de vennootschap duidelijk moest zijn dat deze bezwaren de grondslag zouden kunnen vormen voor een door een voldoende aantal aandeelhouders ondersteund verzoek tot het instellen van een enquête'.^[4] Deze overweging kan wat mij betreft ook toegepast worden op art. 2:110 en 2:111 BW. De reden dat aandeelhouders eerst een verzoek moeten doen aan het bestuur en de RvC is immers dat zij in de gelegenheid gesteld worden om zelf een algemene vergadering bijeen te roepen. Het voordeel daarvan kan zijn dat de vennootschap niet in opspraak komt.^[5] Het is zelfs de vraag of het nodig is dat de aandeelhouders die het verzoek doen aan het bestuur en de RvC 10% van het geplaatste kapitaal verschaften. Weliswaar moeten de aandeelhouders naar het oordeel van de Voorzieningenrechter 's-Hertogenbosch hun identiteit openbaren aan bestuur en RvC, maar de voorzieningenrechter noemt niet als reden dat bestuur en RvC moeten kunnen controleren of verzoekers voldoen aan de 10% drempel.^[6] Wel is mijns inziens nodig dat voor het bestuur en de RvC duidelijk is dat voldoende aandeelhouders het verzoek steunen, dus dat de drempel gehaald wordt als een verzoek ingediend wordt bij de voorzieningenrechter.

4.2 Gewijzigde redenen bijeenroeping bava

In de tweede plaats overweegt de voorzieningenrechter dat Elliott c.s. niet opnieuw een verzoek moeten doen aan het bestuur en de RvC omdat de redenen voor het bijeenroepen van de algemene vergadering zijn gewijzigd. In eerste instantie was de reden voor ontslag van Burgmans dat de overname door PPG doorgang

kon hebben en nadat PPG de handdoek in de ringen had gegooid was de reden dat Burgmans zich niet afdoende wilde verantwoorden over de wijze van onderhandelen met PPG. De voorzieningenrechter overweegt dat hetzelfde agendapunt aan de orde wordt gesteld en dat voldoende samenhang bestaat tussen de aangevoerde redenen. Ook hier kan weer een vergelijking gemaakt worden met het enquêterecht. In de *Bureau Beckers*-beschikking overwoog de Hoge Raad dat de redenen die genoemd worden in het enquêteverzoek niet gelijk hoeven zijn aan de bezwaren die geuit zijn aan het bestuur en de RvC. Wel moet er een 'zodanig nauw verband bestaan dat zij op hetzelfde onderwerp betrekking hebben'.^[7] Het oordeel van de voorzieningenrechter sluit hierbij aan.

5. Toetsingskader enquêteverzoek en verzoek ex art. 2:110 en 2:111 BW

Het toetsingskader van de OK bij het al dan niet toewijzen van voorlopige voorzieningen in het kader van het enquêterecht is een ander toetsingskader dan dat van art. 2:110 en 2:111 BW. Uit art. 2:349a lid 3 BW volgt dat de OK, zolang geen onderzoek is gelast, alleen een onmiddellijke voorziening kan treffen als er naar het voorlopig oordeel van de OK gegronde redenen zijn om aan een juist beleid of juiste gang van zaken te twijfelen. Bij toewijzing van het verzoek op grond van art. 2:110 en 2:111 BW hoeft geen sprake te zijn van wanbeleid.^[8] De voorzieningenrechter weigert het verzoek slechts als de 10% drempel niet is behaald of als verzoekers geen redelijk belang hebben bij het houden van de vergadering (art. 2:111 lid 1 BW). Wantrouwen in een bestuurder of commissaris is een gegronde reden om over te gaan tot ontslag, ook als geen sprake is van of niet vaststaat dat sprake is van wanbeleid.^[9] Over het toetsingskader van de voorzieningenrechter hieronder meer.

6. Redelijk belang

Zoals hiervoor al is aangegeven, weigert de voorzieningenrechter het verzoek indien verzoekers geen redelijk belang hebben bij hun verzoek. Het vereiste van een redelijk belang was reeds opgenomen in de wet van 1928. Overigens was het vereiste niet opgenomen in het ontwerp van 14 februari 1910^[10] en het gewijzigde ontwerp van 11 april 1925.^[11] Pas in 1927 is het vereiste van een redelijk belang opgenomen in het wetsvoorstel, met als toelichting dat, om plagerijen tegen te gaan, niet steeds gevolg moet worden gegeven aan een verzoek tot bijeenroeping van een algemene vergadering.^[12] Gelet op deze toelichting is in de literatuur het standpunt ingenomen dat de afwezigheid van een redelijk belang niet snel mag worden aangenomen.^[13] Dumoulin stelt in zijn dissertatie dat het niet aan de voorzieningenrechter is om te oordelen of de agendapunten die verzoekers wensen te bespreken in de algemene vergadering wenselijk of redelijk zijn. Die discussie moet plaatsvinden tijdens de algemene vergadering en in een eventuele procedure op grond van art. 2:15 lid 1 (sub b) BW tot vernietiging van genomen besluiten.^[14] Ook Löwensteyn is van mening dat de voorzieningenrechter verzoeken niet moet weigeren op grond van de inhoud en mogelijke vernietigbaarheid van het voorstel.^[15] Voorzieningenrechtters gaan niet altijd met een dergelijke terughoudendheid om met verzoeken tot het bijeenroepen van een algemene vergadering.^[16] Ook in literatuur wordt wel gesteld dat een afweging moet plaatsvinden tussen het belang van verzoekers en het belang van de vennootschap.^[17]

Ook in de hier besproken uitspraak gaat de beoordeling van de voorzieningenrechter erg ver. De voorzieningenrechter overweegt dat het besluit tot ontslag van een commissaris als sanctie op zijn functioneren alleen genomen kan worden nadat verantwoording is afgelegd en een gedachtewisseling heeft plaatsgevonden. Het forum van de aflegging van verantwoording en gedachtewisseling is de algemene vergadering. In het *Wijsmuller*-arrest oordeelde de Hoge Raad dat besluiten van een orgaan tot stand komen 'als vrucht van onderling overleg van alle leden van dat orgaan die (...) aan dat overleg wensen deel te nemen'.^[18] Gelet hierop kan - in ieder geval in theorie - op eenzelfde vergadering eerst verantwoording afgelegd worden, daarna een gedachtewisseling plaatsvinden, waarna gestemd kan worden over het ontslag van Burgmans. In de regel werkt de praktijk anders. De meeste aandeelhouders brengen hun stem uit op afstand of via volmachtverlening. Daaruit volgt dat een genomen besluit in beginsel geen vrucht is van onderling overleg tijdens de vergadering waarin het besluit wordt genomen.^[19] De algemene vergadering

vormt hoogstens het sluitstuk van de besluitvorming.^[20] Overigens kan dit bij een bava anders zijn en kan de opkomst hoger zijn en de discussie hoog oplopen.^[21] In zoverre is het maar de vraag of het verzoek wel echt prematuur is.

Daar komt bij dat AkzoNobel op deze wijze de stemming over het ontslag van Burgmans wel erg lang uit kan stellen. Elliott c.s. hebben immers in eerste instantie op 10 april 2017 bij AkzoNobel verzocht om een bava. Nadat het verzoek tot het treffen van een voorlopige voorziening bij de OK op niets was uitgelopen, hebben Elliott c.s. op 7 juli 2017 het verzoekschrift ingediend bij de voorzieningenrechter. Pas op 25 juli 2017 heeft AkzoNobel aangegeven dat op 8 september 2017 een bava wordt gehouden. Omdat geen 60 dagen zitten tussen de oproeping en de te houden vergadering, kunnen Elliott c.s. geen gebruik maken van het agenderingsrecht (art. 2:114a BW). Nu AkzoNobel na indiening van het verzoekschrift door Elliott c.s. toch een bava heeft uitgeschreven, overweegt de voorzieningenrechter dat het prematuur is om een bava uit te schrijven waarop gestemd wordt over het ontslag van Burgmans als voorzitter. Als na de bava van 8 september 2017 nog steeds gronden bestaan bij Elliott c.s. om Burgmans te ontslaan, kunnen ze nog een keer verzoeken tot het houden van een bava. Een korte rekensom leert dat het minimaal drie maanden duurt voordat een nieuwe bava gehouden kan worden: twee weken om een verzoekschrift op te stellen, een maand voordat de voorzieningenrechter een beslissing neemt en anderhalve maand voor de oproeping van de bava.^[22] Daarmee heeft het nauwelijks zin meer om het ontslag van Burgmans in stemming te brengen, omdat hij naar verwachting in april 2018 aftreedt vanwege het aflopen van zijn benoemingstermijn.

Hoewel aflegging van verantwoording - in theorie - kan geschieden tijdens de vergadering waarop gestemd wordt over het ontslag van een commissaris, komt het - gelet op de praktijk - de zorgvuldigheid van de besluitvorming ten goede als eerst verantwoording afgelegd wordt tijdens de bava van 8 september 2017, waarna - indien nodig - opnieuw een bava wordt belegd om te stemmen over het ontslag van Burgmans. Vanuit het oogpunt van Elliott c.s. is het wel erg moeilijk te verkroppen dat het verzoek kennelijk (mede) is afgewezen omdat AkzoNobel te elfder ure een bava heeft uitgeschreven waarop verantwoording afgelegd wordt over de gang van zaken rond de avances van PPG. Voor de voorzieningenrechter was het kiezen tussen twee kwaden: toewijzing van het verzoek met als risico dat het ontslag van Burgmans niet meer gewenst was na de bava van 8 september 2017 of afwijzing van het verzoek omdat eerst de bava van 8 september afgewacht moet worden. Gelet op de in art. 2:111 BW gegeven gronden voor afwijzing had de eerste keus in de rede gelegen. De voorzieningenrechter heeft gekozen voor de tweede optie, die pragmatisch gezien in de rede ligt.

7. Tot besluit

Het ziet ernaar uit dat de uitspraak van de voorzieningenrechter geen vervolg krijgt. Sowieso is het niet mogelijk om in beroep te gaan tegen de uitspraak, omdat behoudens cassatie in het belang der wet tegen de beschikking geen voorziening openstaat (art. 2:111 lid 3 BW). Daarnaast hebben Elliott en AkzoNobel op 16 augustus 2017 bekendgemaakt dat zij een (kortdurende) wapenstilstand hebben gesloten. Partijen hebben afgesproken ten minste drie maanden geen procedures meer tegen elkaar te voeren.^[23] De kans dat Burgmans op een door Elliott georkestreerde bava wordt ontslagen is daarmee bijzonder klein. De tijd zal uitwijzen of Elliott de strijd daarna ook voor het overige staakt of in alle hevigheid voortzet.

Voetnoten

[1] Erik de Kloe is wetenschappelijk docent ondernemingsrecht en faillissementsrecht bij de sectie Handels- en Ondernemingsrecht & Financieel Recht van de Erasmus School of Law te Rotterdam.

[2] Hof Amsterdam (Ondernemingskamer) 29 mei 2017, ECLI:NL:GHAMS:2017:1965.

[3] HR 6 oktober 1993, NJ 1994/300 (*Bobel*).

[4] HR 6 oktober 1993, NJ 1994/300 (*Bobel*), r.o. 3.1. Vgl. Asser/Maeijer, van Solingen & Nieuwe Weme 2-II*

2009/748, die van mening zijn dat de bezwaren die de verzoekers hebben die hun bezwaren niet aan het bestuur en de RvC kenbaar hebben gemaakt in essentie gelijk moeten zijn aan die van de verzoeker die zijn bezwaren wel kenbaar heeft gemaakt.

[5] Zie r.o. 4.6 van de uitspraak, vgl. *Asser/Maeijer, Van Solinge & Nieuwe Weme 2-II** 2009/335.

[6] Rb. 's-Hertogenbosch (vzr.) 20 januari 1959, *NJ* 1959/487. In de samenvatting boven het arrest in de *NJ* staat overigens ten onrechte dat dit wel de reden is van de voorzieningenrechter.

[7] HR 18 juni 1980, *NJ* 1981/547 (*Bureau Becker*), r.o. 7.

[8] Rb. Rotterdam (vzr.) 13 januari 2006, *JOR* 2006/39, r.o. 5.2 en 5.2.1.

[9] S.H.M.A. Dumoulin, *Besluitvorming in rechtspersonen* (diss. Groningen; IVO-reeks deel 31), Deventer: Kluwer 1999, p. 138.

[10] Gebr. Belinfante, *Ontwerp van wetten op de vennootschappen en andere: wijziging en aanvulling van de bepalingen omtrent de naamloze vennootschap en regeling van de aansprakelijkheid voor het prospectus*, Den Haag 1929, p. 17 en 18.

[11] Belinfante, p. 122.

[12] Belinfante, p. 249.

[13] H.F.A. Völlmar, 'De rechtspraak in de jaren 1930, 1931 en 1932', *De Naamloze Vennootschap* 1934-1935, p. 105-107; Dumoulin 1999, p. 136; R.G.J. Nowak, annotatie bij Rb. Noord-Holland (vzr.) 17 juni 2014, *JOR* 2014/293.

[14] Dumoulin 1999, p. 136.

[15] F.J.W. Löwensteyn, 'De overval op de Tilburgse Waterleiding-Maatschappij', *TVVS* 1979, afl. 12, p. 395-405.

[16] Zie o.a. Rb. Noord-Holland (vzr.) 17 juni 2014, *JOR* 2014/293, m.nt. Nowak en Rb. 's-Hertogenbosch (vzr.) 20 januari 1959, *NJ* 1959/487, waarover Löwensteyn 1979.

[17] C.A. Schwarz, *GS Rechtspersonen*, art. 2:111 BW, aant. 1, bijgewerkt tot 14 mei 2017; C.R. Huisjes, *SDU Commentaar Ondernemingsrecht*, art. 2:111 BW, bijgewerkt tot 6 juni 2017.

[18] HR 15 juli 1968, *NJ* 1969/101.

[19] H.M. Vletter-van Dort, 'De aandeelhoudersvergadering: relikwie of innovatief forum voor dialoog?', *Ondernemingsrecht* 2017/55.

[20] F.G.K. Overkleef, 'Waarheen met de aandeelhoudersvergadering bij beursvennootschappen?', *V&O* 2013, afl. 2, p. 19-24.

[21] Vletter-van Dort 2017.

[22] Hoewel de voorzieningenrechter niet gehouden is aan de termijn van art. 2:115 lid 2 BW, ga ik daar in mijn rekenom wel van uit.

[23] Persbericht AkzoNobel van 16 augustus 2017. Zie ook Hans Verbraeken, Jan Braaksma & Pieter Couwenbergh, 'AkzoNobel en Elliott gunnen elkaar een korte adempauze', *Het Financieele Dagblad* 17 augustus 2017, p. 4 en 5.